«Светлы ж след будзе вечна жывым…”

(агляд жыцця і творчасці)

Да 130-годдзя з дня нараджэння Максіма Багдановіча

Мэта:знаёмства навучэнцаў з жыццём, творчасцю,асобай пісьменніка.

Задачы: спрыяць развіццю маўлення навучэнцаў, выпрацоўцы камунікатыўных навыкаў; выхаванне цікавасці да беларускай літаратуры, гісторыі, роднага слова, сучаснай беларускай культуры.

Форма правядзення: бібліятэчны урок

Абсталяванне: мультымедыйная прэзентацыя

“Ёсць паэты, якія пішуць творы, каб потым з іх выдаць выбранае, але ёсць і паэты, што пішуць толькі выбранае. Да такіх і належыць Максім Багдановіч”.

Максім Танк

Максім Адамавіч Багдановіч - ***беларускі паэт, публіцыст, літаратуразнавец, перакладчык, класік беларускай літаратуры, адзін са стваральнікаў беларускай літаратуры і сучаснай літаратурнай беларускай мовы.***

Скарбы куфра Багдановічаў

Нарадзіўся Максім Адамавіч Багдановіч
9 снежня 1891 у Мінску ў сям'і
настаўніка прыходскага вучылішча.

Бацька М. Багдановіча –
Адам Ягоравіч Багдановіч

Адам Ягоравіч Багдановіч – бацька паэта – скончыў Нясвіжскую семінарыю, займаўся збіраннем і вывучэннем беларускага фальклору і этнаграфіі, быў вучоным, перадавым чалавекам і грамадскім дзеячам.

Маці М. Багдановіча –
Марыя Апанасаўна

Маці, Марыя Апанасаўна, натура чулая і багатая, захаплялася музыкаю, педагогікаю, літаратурай. Спрабавала пісаць і нават надрукавала ў губернскай газеце апавяданне “Накануне Рождества”. Нечакана ў маі 1896 года Марыя Апанасаўна пачала хутка згасаць – выявіліся скарацечныя сухоты – і ў кастрычніку таго ж года яе не стала.

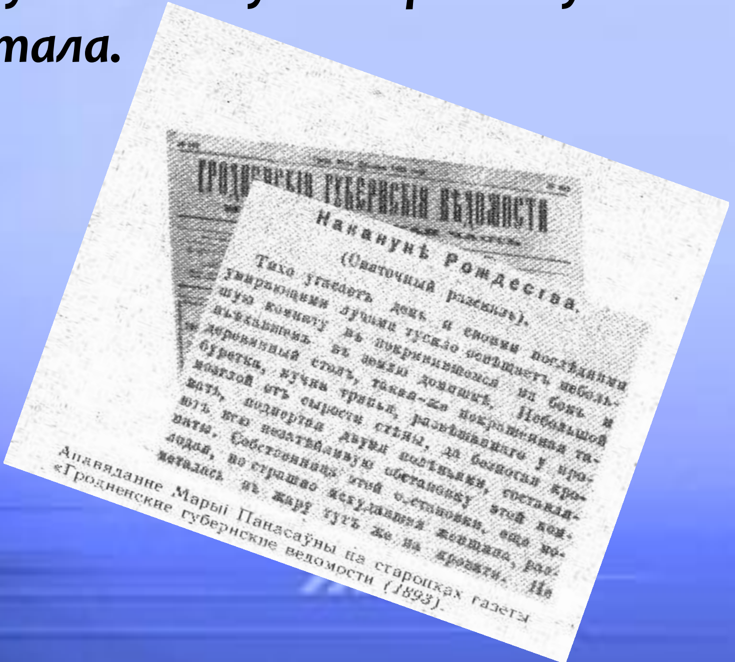

Апавяданне Марыі Панасаўны на старонках газеты «Гродненские губернские ведомости» (1893).

Максім нарадзіўся ў Мінску, потым пражыў чатыры гады ў Гродне і ў пяцігадовым узросце з'ехаў з Беларусі. У Гродна сям'я Багдановічаў пераехала ў ліпені 1892 і пражывала да 1896 года. У іх збіралася прагрэсіўная інтэлігенцыя - настаўнікі, лекары, афіцэры. Музыцыравалі, чыталі, спрачаліся. Шмат увагі надзялалася дзецям – далучэнню іх да роднай прыроды, народнай казкі. Можа, згадка, уяўленне пра іх і нарадзілі элегічныя,урачыста – прасветленыя радкі ў адным

з яго вершаў:

І жалобна, сумна трубы

У Гародні граюць.

Дом – музей паэта ў Гродне

Маладыя гады – маладыя жаданні

У Ніжнім Ноўгарадзе пачалося станаўленне Максіма Багдановіча, як беларускага пісьменніка. Тут ён свядома абраў цяжкі для яго шлях развіцця беларускай літаратуры. Гэты шлях быў няпросты, таму што Максім жыў у рускамоўным асяроддзі і беларускую мову яму прыходзілася вывучаць па кнігах.

Схільнасць да літаратурнай творчасці ў маладога Багдановіча выявілася рана – яшчэ ў гады навучання ў Ніжагародскай мужчынскай гімназіі.

Вызначальны ўплыў на фарміраванне эстэтыкі маладога паэта паралельна з фальклорам з самага пачатку аказала творчасць Янкі Купалы і Якуба Коласа

Паэтыка Максіма Багдановіча

Пачатак літаратурнай дзейнасці М. Багдановіча адносіцца да 1907 г., калі ў газеце "Наша ніва" з'явілася алегарычнае апавяданне "Музыка".

У 1908 годзе быў напісаны і апублікаваны першы верш "Прыйдзе вясна".

Год V. Вільня 26 Серпня (Августа) 1910 г. № 35.

Наша Ніва

ПЕРШАЯ БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЭТА З РЫСУНКАМІ

Выходзіць што тыдзень рускімі і польскімі літэрамі.

Адрэс рэдакцыі і адміністрацыі: Вільня, Віленская вуліца, д. № 20.

"Прыйдзе вясна"

Холадна. Вецер па полі гуляе,
Вые, як звер.
Снег узрывае, нуду наганяе,
-Кепска цяпер!
Але мне сэрца пяе: не нудзіся!
Прыйдзе вясна!
Гукне: "Прачніся, зямля!
Прабудзіся
З цяжкага сна!"
Сонца прагляне,зазелянее
Траўка ў лугу,
Гукне вясна і, як ветрам,
развее
Гора – нуду!

Росквіт творчай дзейнасці Максіма Багдановіча адбыўся ў іншым рускім горадзе – у Яраслаўлі, куды перавялі па службе яго бацьку. Жыццё ў Яраслаўлі – гэта час плённай пісьменніцкай працы Максіма, яго творчага пошуку і рэалізацыі сябе як слаўнага сына Беларусі. У гэты перыяд былі надрукаваны яго шматлікія рэцэнзіі, публіцыстычныя артыкулы, прысвечаныя гісторыі беларускай літаратуры, пераклады і ўласныя мастацкія творы

М. Багдановіч – гімназіст

Яраслаўская мужчынская гімназія

- *Адзіны прыжыццёвы зборнік М. Бадановіча “Вянок” убачыў свет у 1913 годзе ў віленскай друкарні Марціна Кухты. Гэта выданне стала важнай падзеяй ў беларускай літаратуры і прынесла паэту вялікі поспех, прызнанне і славу. Зборнік “Вянок – гэта разважанні над вечнымі пытаннямі дабра і справядлівасці, кахання, дружбы, вернасці, жыцця і смерці, роздум аўтара пра гістарычнае мінулае Беларусі.*

Каханне, або апошнія гады Максіма Багдановіча

У старэйшых класах гимназіі М. Багдановіч пазнаёміўся праз свайго аднакласніка Рафаіла Какуева з яго сястрой Ганнай. Яна была для Максіма Багдановіча высокім ідэалам адухоўленнасці і прыгажосці душы, крыніцай радасці і найвышэйшых перажыванняў. Некаторыя даследчыкі мяркуюць, што менавіта ёй прысвечаны славуты “Раманс” (“Зорка Венера ўзайшла над зямлёю”)

Ганна Какуева

На двары сям’і Какувых

Восенню 1916 года, скончыўшы юрыдычны ліцэй, паэт прыехаў у Мінск. Жыў у кватэры З.Бядулі. Уладкаваўся на работу ў губернскую земскую ўправу сакратаром харчовага камітэта, удзельнічаў у працы клуба беларускай мастацкай інтэлігенцыі “Беларуская хатка”, які прапагандаваў беларускае музычнае і тэатральнае мастацтва. У гэты цяжкі для радзімы час ён напісаў вядомую паэму “Страцім – лебедзь”. Твор стаў рэквіем мастака слова самому сабе, уласнаму трагічнаму лёсу. У яго было шмат творчых планаў: хацеў выдаць шэраг паэтычных зборнікаў (“Маладзік”, “Шыпшына”, але здзейсніць пры жыцці гэтыя намеры не паспеў.

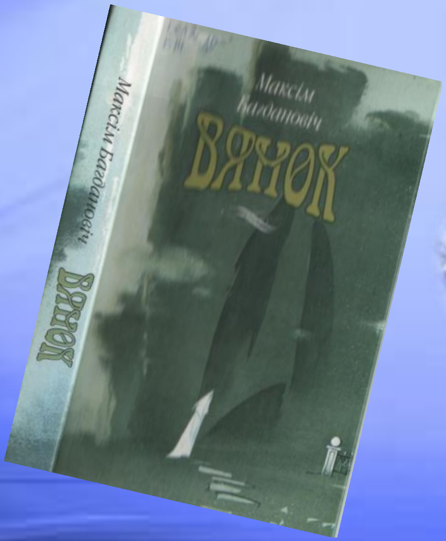

У канцы лютага 1917 года з – за абвастрэння хваробы пакінуў Мінск і зноў накіраваўся ў Крым. Лячэнне не дапамгло і 25 мая 1917 года М.Багдановіча не стала. Каля ложка знайшлі лісток паперы са словамі паэта, напоўненымі мужнасцю трагізмам:

У краіне светлай, дзе я
У белым доме ля сіняй бухты,
Я не самотны, я кнігу маю
З друкарні пана Марціна Кухты.

Максім Багдановіч памёр у Ялце, там стаіць сціплы помнік, куды прыходзяць землякі і прыносяць жывыя кветкі і паклон ад сі[illegible]ай Беларусі.

Жыццё і творчасць генія беларускай літаратуры на працягу многіх дзесяцігоддзяў нязменна знаходзяца ў цэнтры пільнаў ўвагі даследчыкаў, бібліёграфаў, гісторыкаў і тэарэтыкаў і тэарэтыкаў літаратуры. У іх сабраны пісьмы, успаміны, біяграфічныя матэрыялы, артыкулы пра паэта. Аўтары кніг сустракаліся з аматарамі творчасці паэта, нашчадкамі яго сваякоў не толькі ў Беларусі, але і ў расійскіх гарадах – Ніжнім Ноўгарадзе, Яраслаўлі, Ленінградзе і Маскве.

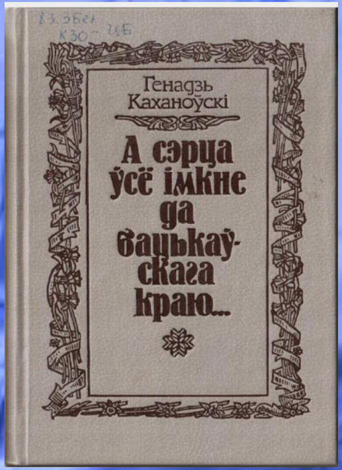

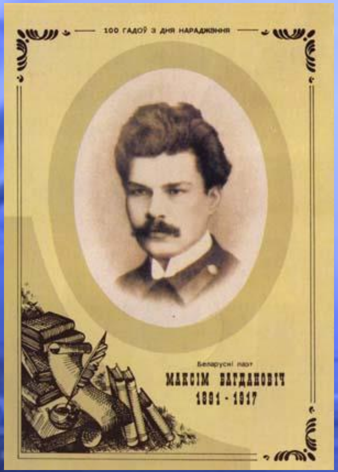

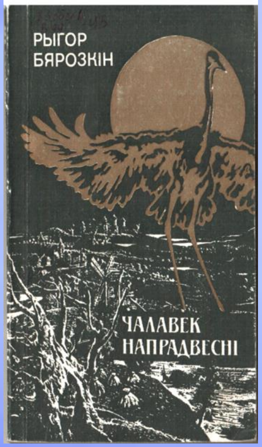

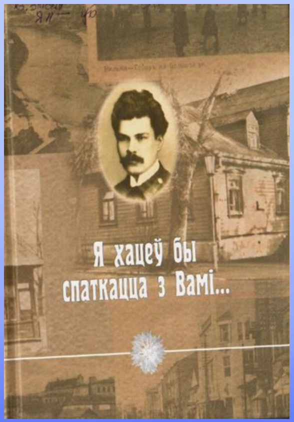

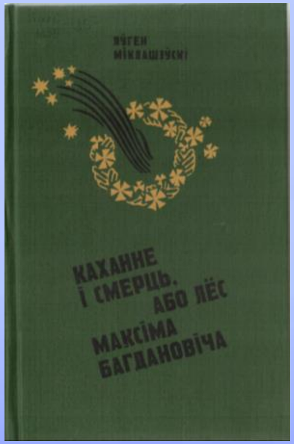

Сын Беларусі, паэт Максім Багдановіч даўно ўжо пераступіў абсягі роднай зямлі. Як свайго, яго прымаюць і за межамі Беларусі. Доўгім было развітанне з Радзімай. У свой родны горад ён вернецца праз …64 гады. Вернецца ўжо ў бронзе. І застанецца навечна…

У гонар Максіма Багдановіча ўстаноўлены помнікі ў Мінску, Яраслаўлі, Маскве, Ялце і Місхоры. Памяць паэта ўшанавана ў назвах вуліц гарадоў Беларусі. Гэта садзейнічае адкрыццю новых старонак пісьменніка і абуджае жаданне яшчэ раз перачытаць яго творы

Філіял Літаратурнага музея М. Багдановіча «Фальварак Ракуцёўшчына»

Стаіць ён з букецікам сваіх любімых васількоў перад будынкам опернага тэатра, задуменны, прыгожы і нязменна малады. І вусны міжвольна шэпчуць словы:

Будзь жа век малады,
Поўны светлымі днямі,
Пралятайце гады,
Залатымі агнямі.